

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 186 (XXX) — Nr. 168

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 22 februarie 2018

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
ACTE ALE CAMEREI DEPUTAȚILOR	
8. — Hotărâre privind modificarea anexei la Hotărârea Camerei Deputaților nr. 125/2016 pentru aprobarea componenței nominale a comisiilor permanente ale Camerei Deputaților	2
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 665 din 24 octombrie 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 3 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru	2-4
Decizia nr. 859 din 14 decembrie 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 392 raportat la art. 386 alin. (1) din Codul penal	5-8
★	
Opinie separată	8-10
HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
55. — Hotărâre pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 23/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenariat	11-12
REPUBLICĂRI	
Hotărârea Parlamentului României nr. 30/1993 privind organizarea și funcționarea Comisiei comune permanente a Camerei Deputaților și Senatului pentru exercitarea controlului parlamentar asupra activității Serviciului Român de Informații	13-15

ACTE ALE CAMEREI DEPUTAȚILOR

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR

HOTĂRÂRE

**privind modificarea anexei la Hotărârea Camerei Deputaților nr. 125/2016 pentru aprobarea
componenței nominale a comisiilor permanente ale Camerei Deputaților**

În temeiul prevederilor art. 41 alin. (4) și art. 43 din Regulamentul Camerei Deputaților, aprobat prin Hotărârea Camerei Deputaților nr. 8/1994, republicat, cu modificările și completările ulterioare,

Camera Deputaților adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Anexa la Hotărârea Camerei Deputaților nr. 125/2016 privind aprobarea componenței nominale a comisiilor permanente ale Camerei Deputaților, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1045 din 23 decembrie 2016, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

— doamna deputat Podașcă Gabriela-Maria, aparținând Grupului parlamentar al PSD, este desemnată în calitate de membru al Comisiei pentru politică externă;

Această hotărâre a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din 21 februarie 2018, cu respectarea prevederilor art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

— domnul deputat Vasilică Radu Costin, aparținând Grupului parlamentar al PSD, trece de la Comisia pentru învățământ, știință, tineret și sport la Comisia pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților naționale, în calitate de membru;

— domnul deputat Stan Viorel, aparținând Grupului parlamentar al PSD, este desemnat în calitate de membru al Comisiei pentru învățământ, știință, tineret și sport.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR
NICOLAE-LIVIU DRAGNEA

București, 21 februarie 2018.
Nr. 8.

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 665
din 24 octombrie 2017

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 3 alin. (1)
din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru**

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Valentina Bărbățeanu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Ioan-Sorin-Daniel Chiriazii.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 3 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru, excepție ridicată de Cristian Munteanu în Dosarul nr. 18.014/302/2016/a1

al Judecătorei Sectorului 5 București — Secția a II-a civilă și care constituie obiectul Dosarului nr. 2.340D/2016 al Curții Constituționale.

2. La apelul nominal se prezintă, personal, autorul excepției de neconstituționalitate. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul autorului excepției, care solicită admiterea acesteia, reiterând argumentele din motivarea scrisă, aflată la dosarul cauzei.

4. Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere, ca inadmisibilă, a excepției de neconstituționalitate, întrucât critica vizează omisiunea legiuitorului de a acorda anumite scutiri de la plata taxei judiciare de timbru, ceea ce nu intră în competența Curții Constituționale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

5. Prin Încheierea din 17 octombrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 18.014/302/2016/a1, **Judecătoria Sectorului 5 București — Secția a II-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 3 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru**, excepție ridicată de Cristian Munteanu într-o cauză având ca obiect soluționarea unei cereri de reexaminare a unei taxe judiciare de timbru.

6. În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia susține că „pretențiile care provin dintr-o cauză sau mai multe cauze scutite de taxa judiciară de timbru sau demersurile făcute pentru a putea obține o judecare a cauzei inițiale, toate aceste cauze scutite de plata taxei de timbru judiciar, nu trebuie să conducă la faptul ca ultima acțiune sau cerere să nu poată fi scutită de această taxă în condiții ce nu țin de demersurile petentului în scopul obținerii solicitărilor cererii inițiale”. Precizează că, în situația sa, „o cauză care provine dintr-o altă cerere și o sesizare în care ambele sunt scutite de plata taxei de timbru judiciar (litigiu de muncă, în baza art. 285 din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii și sesizarea Inspecției Judiciare, conform legilor în vigoare în acel moment cu decizie definitivă) trebuie scutită de plata acestei taxe în condiții similare cu situația prevăzută de art. 28 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 deoarece situațiile sunt similare și trebuie rezolvate în mod similar”. De asemenea, arată că „se încalcă prevederile art. 16 alin. (1) din Constituție, deoarece în mod evident petenții puteau obține drepturile solicitate inițial fie în mod direct, fie prin sancționarea magistraților pe căi de atac prevăzute de lege, urmând să poată cere revizuirea cauzei inițiale scutite de această taxă”. Invocă, în acest sens, Decizia Curții Constituționale nr. 387 din 27 mai 2015 și solicită ca prevederile de lege criticate să fie declarate neconstituționale dacă pretențiile provin din alte acțiuni și cereri care sunt scutite de taxa de timbru judiciar. Menționează că art. 28 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 stabilește că, dacă o acțiune sau cerere este scutită de plata taxei de timbru judiciar, și căile de atac sunt scutite de această taxă, dacă legea nu prevede altfel. În cauze în care, din diverse motive ce nu țin de demersurile petentului, nu s-a putut obține o cale de atac ordinară sau extraordinară pentru una sau mai multe cauze sau cereri scutite de această taxă, art. 16 alin. (1) din Constituție și art. 14 din Convenția pentru apărarea drepturilor fundamentale ale omului sunt încălcate, deoarece este posibil ca alți petenți să poată face acele demersuri fără a plăti această taxă, astfel că se creează diferențe între același tip de petenți, ale căror demersuri sunt îndreptate spre același scop, dar care nu au aceleași drepturi în timpul efectuării acestor demersuri. Cei ale căror demersuri sunt îngreunate de deciziile diverselor instituții publice sunt practic sancționați o dată în plus de stat prin obligarea la plata acestei taxe pentru a remedia o situație în care se află fără voia lor și astfel trebuie să facă demersuri împotriva instituțiilor statului, iar modalitatea de recuperare a prejudiciului se face prin pretenții față de instituții publice. Taxa de timbru judiciar pentru aceste pretenții se calculează în baza art. 3 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013, iar acesta este motivul pentru care solicită ca textul criticat să fie declarat neconstituțional dacă pretențiile pe care le are petentul sunt de fapt prejudicii pe care le-a suferit independent de voința sa, iar prejudiciul se datorează instituțiilor publice, petentul fiind sancționat în mod particular și fără vina sa. În acest mod, adică prin obligația de a plăti taxa de timbru judiciar pentru aceste cauze, se încalcă de către instituțiile publice și principiul speranței legitime, atât în ceea ce privește bunul în sine, cât și modalitatea de obținere a acestuia.

7. **Judecătoria Sectorului 5 București — Secția a II-a civilă** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, remarcând că reclamantul invocă, în esență, omisiunea

legiuitorului de a adăuga cazurilor de scutire de la plata taxei judiciare de timbru orice acțiune ulterioară — nu doar cele privitoare la căile de atac, ordinare sau extraordinare, conform art. 28 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 — legată de un demers judiciar anterior, demers ce a fost scutit de plata taxei judiciare de timbru, conform prevederilor legale. Or, în opinia instanței, stabilirea cazurilor de scutire de la plata taxei judiciare de timbru, excepții de la regula plății acesteia, intră în competențele legiuitorului, fără a constitui o problemă de neconstituționalitate în condițiile în care obligația achitării taxei judiciare de timbru i-ar reveni oricărei persoane care ar investi instanța cu un litigiu identic cu cel declanșat de reclamant.

8. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

9. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă, deoarece omisiunile de reglementare sau caracterul incomplet al acesteia nu pot fi suplinite de Curtea Constituțională.

10. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, punctul de vedere al Guvernului, susținerile autorului excepției, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

11. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

12. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie prevederile art. 3 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 392 din 29 iunie 2013, care au următoarea redactare:

— Art. 3 alin. (1): „(1) *Acțiunile și cererile evaluabile în bani, introduse la instanțele judecătorești, se taxează astfel:*

a) *până la valoarea de 500 lei – 8%, dar nu mai puțin de 20 lei;*

b) *între 501 lei și 5.000 lei – 40 lei + 7% pentru ce depășește 500 lei;*

c) *între 5.001 lei și 25.000 lei – 355 lei + 5% pentru ce depășește 5.000 lei;*

d) *între 25.001 lei și 50.000 lei – 1.355 lei + 3% pentru ce depășește 25.000 lei;*

e) *între 50.001 lei și 250.000 lei – 2.105 lei + 2% pentru ce depășește 50.000 lei;*

f) *peste 250.000 lei – 6.105 lei + 1% pentru ce depășește 250.000 lei.”*

13. În opinia autorului excepției de neconstituționalitate, prevederile legale criticate contravin dispozițiilor art. 16 alin. (1) din Constituție privind egalitatea în fața legii.

14. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că, din actele dosarului rezultă că, în cauză, autorul acesteia a solicitat obligarea pârâtului Ministerul Finanțelor Publice la plata unor sume de bani cu titlul de daune materiale și de daune morale, motivat, în esență, de faptul că, în perioada 2007—2009, a avut un litigiu de muncă, având ca obiect obținerea unor drepturi salariale pentru personalul din justiție, finalizat prin Decizia nr. 3.193R/2009 pronunțată de Curtea de Apel București, prin care acțiunea a fost admisă în parte. În continuare, autorul excepției s-a adresat inspecției judiciare, solicitând cercetarea disciplinară a judecătorilor care au soluționat cauza, însă sesizarea a fost clasată prin rezoluție definitivă, ce nu a putut fi contestată, întrucât, la acel moment,

legea nu prevedea vreo cale de atac împotriva acesteia. Ulterior, a fost publicată în Decizia nr. 397 din 3 iulie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 529 din 16 iulie 2014, prin care Curtea Constituțională a constatat că sintagma „rezoluția de clasare este definitivă” din cuprinsul art. 47 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii este neconstituțională în ipoteza prevăzută de art. 45 alin. (4) lit. b) din aceeași lege. Mai exact, caracterul definitiv al rezoluției de clasare dispuse de inspectorul judiciar prin care, în urma efectuării verificărilor prealabile, se constată că nu există indiciile săvârșirii unei abateri disciplinare contravine prevederilor constituționale privind accesul liber la justiție, precum și celor convenționale privind dreptul la un proces echitabil. Ideea urmărită de autorul excepției este că dacă ar fi avut dreptul de a contesta soluția inspecției judiciare, ar fi existat și o speranță legitimă de a obține o sancțiune disciplinară pentru judecători, care i-ar fi permis să ceară revizuirea hotărârii, în baza art. 509 alin. (1) pct. 4 din Codul de procedură civilă, potrivit căruia revizuirea unei hotărâri pronunțate asupra fondului sau care evocă fondul poate fi cerută dacă un judecător a fost sancționat disciplinar definitiv pentru exercitarea funcției cu rea-credință sau gravă neglijență, dacă aceste împrejurări au influențat soluția pronunțată în cauză.

15. Întrucât în procedura regularizării cererii de chemare în judecată a Ministerului Finanțelor Publice instanța i-a pus în vedere să achite o anumită taxă judiciară de timbru, calculată la valoarea pretențiilor, reclamantul a ridicat prezenta excepție de neconstituționalitate, cu motivarea că pretențiile sale provin, de fapt, dintr-o cauză scutită de taxa judiciară de timbru, respectiv un litigiu de muncă și o sesizare a Inspecției Judiciare. Arată că demersurile făcute pentru a se putea obține rejudecarea cauzei inițiale, scutite de la plata taxei de timbru judiciar, nu trebuie să conducă la faptul ca ultima acțiune sau cerere să nu poată fi scutită de la plata acestei taxe. Pentru comparație, face, în acest sens, referire și la prevederile art. 28 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013, potrivit căreia este scutită de la plata taxei judiciare de timbru orice cerere pentru exercitarea unei căi de atac, ordinare și extraordinare, împotriva hotărârii judecătorești prin care a fost soluționată o acțiune sau cerere scutită, potrivit legii, de taxă judiciară de timbru.

16. Față de criticile formulate și de contextul cauzei, Curtea reține că, în jurisprudența sa, reprezentată, de exemplu, de Decizia nr. 87 din 20 ianuarie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 86 din 12 februarie 2009, Decizia nr. 808 din 19 mai 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 428 din 23 iunie 2009, și Decizia nr. 358 din 24 septembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 759 din 6 decembrie 2013, a statuat că accesul liber la justiție, consacrat de art. 21 din Constituție, nu

înseamnă gratuitate. Nicio dispoziție constituțională nu interzice stabilirea taxelor de timbru în justiție, fiind justificat ca persoanele care se adresează autorităților judecătorești să contribuie la acoperirea cheltuielilor prilejuite de realizarea actului de justiție. Regula este cea a timbrării acțiunilor în justiție, excepțiile fiind posibile numai în măsura în care sunt stabilite de legiuitor. Atât obligația de plată a taxelor judiciare, cât și excepțiile stabilite de lege se aplică deopotrivă tuturor cetățenilor aflați în situații identice, precum și tuturor litigiilor de aceeași natură, neexistând discriminări sau privilegii contrare prevederilor art. 16 alin. (1) și (2) din Constituție.

17. Totodată, Curtea a reținut că, potrivit dispozițiilor art. 90 din Codul de procedură civilă, cel care nu este în stare să facă față cheltuielilor pe care le presupun declanșarea și susținerea unui proces civil, fără a primejdui propria întreținere sau a familiei sale, poate beneficia de asistență judiciară, în condițiile legii speciale privind ajutorul public judiciar (Decizia nr. 425 din 8 iulie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 625 din 26 august 2014, paragraful 24).

18. Cele statuate în jurisprudența Curții Constituționale își mențin valabilitatea și în cauza de față, legiuitorul având deplina competență de a stabili, în cadrul marjei sale de apreciere, excepțiile de la regula obligativității achitării taxelor judiciare de timbru, persoanele care se încadrează în ipoteza normativă care le impune obligația plății acestora aflându-se în mod obiectiv în situații diferite de cele care întrunesc condițiile prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 pentru a beneficia de scutirea de la plata acestor taxe. Or, principiul egalității nu presupune uniformitate, ci, dimpotrivă, implică stabilirea unui tratament juridic diferit pentru situații care nu sunt identice și care, de aceea, reclamă reglementări diferite.

19. Curtea observă că autorul excepției își motivează critica de neconstituționalitate prin învederarea situației generate de existența a două litigii distincte, având, însă, naturi juridice diferite, un litigiu de muncă, pe de o parte, și o acțiune în pretenții, pe de altă parte. Faptul că judecarea primului proces este, potrivit legii, scutită de taxă judiciară de timbru nu implică automat ca orice litigiu ulterior, subsecvent acestuia, dar având o fizionomie juridică diferită, așa cum este, în speță, acțiunea în vederea plății unor despăgubiri introdusă împotriva Ministerului Finanțelor Publice, să fie, de asemenea, scutit de la achitarea acestei taxe. Aceasta, deoarece stabilirea taxei judiciare de timbru se face pentru fiecare proces în parte, în funcțiile de obiectul acțiunii acestuia, fără să fie influențată în vreun fel de împrejurarea că acesta reprezintă modalitatea prin care, prin intermediul justiției, reclamantul înțelege să continue o anumită strategie destinată obținerii, recunoașterii sau apărării unui anumit drept sau interes legitim, care a debutat cu o acțiune pentru care nu există obligația plății taxei judiciare de timbru.

20. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Cristian Munteanu în Dosarul nr. 18.014/302/2016/a1 al Judecătoriei Sectorului 5 București — Secția a II-a civilă și constată că prevederile art. 3 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătoriei Sectorului 5 București — Secția a II-a civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 24 octombrie 2017.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Valentina Bărbățeanu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 859

din 14 decembrie 2017

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 392
raportat la art. 386 alin. (1) din Codul penal

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Mihaela Ionescu	— magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 392 raportat la art. 386 din Codul penal, excepție ridicată de Bogdan Cristian Măgurean în Dosarul nr. 10.816/211/2013/a1 al Curții de Apel Cluj — Secția penală și de minori și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 3.296D/2016.

2. Dosarul a fost repus pe rol în data de 19 septembrie 2017, în temeiul art. 58 alin. (4) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale și art. 56 alin. (3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Curții Constituționale, după dezbaterile care au avut loc în ședința publică din 11 iulie 2017. La această dată, pentru o mai bună studiere a problemelor ce formează obiectul dezbaterii, Curtea, în temeiul dispozițiilor art. 57 și art. 58 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, precum și ale art. 396 din Codul de procedură civilă, a amânat pronunțarea asupra cauzei pentru data de 5 octombrie 2017, dată la care, constatând că nu sunt prezenți toți judecătorii care au participat la dezbateri, potrivit art. 58 alin. (1) teza întâi din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, Curtea a dispus amânarea pronunțării la data de 17 octombrie 2017. Ulterior, pentru o mai bună studiere a problemelor ce formează obiectul dezbaterii, Curtea a amânat pronunțarea asupra cauzei, în mod succesiv, pentru datele de 28 noiembrie 2017 și 14 decembrie 2017, când a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

3. Prin Încheierea din 7 decembrie 2016 pronunțată în Dosarul nr. 10.816/211/2013/a1, **Curtea de Apel Cluj — Secția penală și de minori a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 392 raportat la art. 386 din Codul penal.** Excepția a fost ridicată de Bogdan Cristian Măgurean în soluționarea apelurilor declarate, printre alții, și de autorul excepției împotriva Sentinței penale nr. 175 din 4 februarie 2016 a Judecătoriei Cluj-Napoca. Inculpatul, autor al excepției, a fost trimis în judecată prin Rechizitoriul nr. 943/P/2012 din 4 decembrie 2012 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție pentru săvârșirea infracțiunilor de promisiunea, oferirea sau darea de bani, bunuri sau alte foloase în scopul de a determina alegătorul să voteze

în cadrul referendumului, în forma complicității prevăzute de art. 26 din Codul penal din 1969 raportat la art. 54 alin. (1) din Legea nr. 3/2000 și asocierea în vederea săvârșirii de infracțiuni prevăzută de art. 323 din Codul penal din 1969, totul cu aplicarea art. 33 lit. a) din Codul penal din 1969. În cauză, a fost schimbată încadrarea juridică a faptelor, apreciindu-se că actualul Cod penal reprezintă legea penală mai favorabilă, prin Sentința penală nr. 175 din 4 februarie 2016 a Judecătoriei Cluj-Napoca fiind condamnat inculpatul, autor al excepției, la pedeapsa de 6 luni închisoare pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 48 din Codul penal raportat la art. 386 alin. (1) din Codul penal raportat la art. 392 din Codul penal cu aplicarea art. 44 din Codul penal și, respectiv, la pedeapsa de 1 an închisoare pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 367 alin. (1) și (6) din Codul penal cu aplicarea art. 44 din Codul penal.

4. **În motivarea excepției de neconstituționalitate**, autorul susține, în esență, că dispozițiile criticate încalcă prevederile constituționale cuprinse în art. 1 alin. (3) și alin. (5) referitoare la statul de drept, în componenta sa privind garantarea drepturilor cetățenilor și care consacră, totodată, principiul legalității. Apreciază că doar prin analogie în defavoarea inculpatului s-ar putea interpreta că scopul urmărit prin incriminarea reglementată de art. 392 din Codul penal raportat la art. 386 din Codul penal ar fi determinarea alegătorului să voteze într-o anumită manieră sau să nu voteze. Or, consideră că o astfel de interpretare este imprevizibilă pentru cetățenii cărora li se adresează norma. Susține că prevederile art. 392 din Codul penal raportat la art. 386 din Codul penal sunt neconstituționale prin faptul că sunt lipsite de previzibilitate și accesibilitate, deoarece nu se poate determina ce a dorit legiuitorul să incrimineze — determinarea unei persoane să voteze în cadrul referendumului într-un anumit fel, determinarea alegătorului să voteze în cadrul referendumului conform propriei păreri ori ambele variante menționate. Art. 386 din Codul penal prevede că alegătorul trebuie să fie determinat să voteze sau să nu voteze o anumită listă de candidați ori un anumit candidat, or, în cazul referendumului nu se poate susține acest lucru. Așa încât lipsa de previzibilitate, claritate și precizie a normelor criticate oferă posibilitatea interpretării acestora prin analogie în defavoarea inculpatului, prin adăugare la lege, în cauză, atât în rechizitoriu, cât și în sentința atacată reținându-se că nu a avut importanță modul în care votau alegătorii, faptele fiind comise cu scopul de a atrage o prezență masivă la vot. Invocă atât jurisprudența instanței de control constituțional cu referire la cerințele de claritate, precizie și previzibilitate ale legii penale, respectiv deciziile nr. 363 din 7 mai 2015, nr. 553 din 16 iulie 2015 și nr. 603 din 6 octombrie 2015, cât și jurisprudența instanței de la Strasbourg cu privire la cerințele de calitate a legii (*Beyeler împotriva Italiei, Rotaru împotriva României, Sissanis împotriva României, Dragotoniou și Militaru-Pidhorni împotriva României*).

5. **Curtea de Apel Cluj — Secția penală și de minori** opinează că prevederile criticate nu respectă cerințele constituționale referitoare la calitatea legii, fiind contrare art. 1 alin. (5) din Constituție. Invocă Hotărârea din 22 iunie 2000, pronunțată în *Cauza Coeme și alții împotriva Belgiei*, în care, la paragraful 145, instanța de la Strasbourg a statuat că, potrivit art. 7 din Convenție care consacră principiul „*nullum crimen sine lege, nulla poena sine lege*”, legea penală nu trebuie să fie interpretată exclusiv în detrimentul acuzatului. În același sens, reține Decizia Curții Constituționale nr. 363 din 7 mai 2015, paragraful 29, în care s-a statuat că infracțiunile și pedepsele relevante trebuie să fie clar definite de lege, cerință care este îndeplinită numai în cazul în care individul își poate da seama din conținutul dispoziției penale care sunt actele sau omisiunile care angajează răspunderea sa penală. Reține că, din punct de vedere al tehnicii legislative, astfel cum rezultă din art. 50 din Legea nr. 24/2000, o normă de trimitere are ca scop evitarea repetării în text a aceluși articol la care se face referire și presupune preluarea în întregime a textului, iar nu adaptarea corespondențioare a acesteia la situația de fapt. Având în vedere modul în care sunt redactate textele de lege invocate în excepția de neconstituționalitate formulată, apreciază că acestea nu întrunesc condițiile de previzibilitate și claritate, astfel cum sunt acestea definite în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, cu referire la dreptul la un proces echitabil.

6. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate invocate.

7. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au transmis punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

8. În temeiul art. 50 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 807 din 3 decembrie 2010, Curtea a solicitat catedrelor de drept penal ale facultăților de Drept din cadrul universităților București, Cluj-Napoca și Iași, opinia științifică cu privire la următoarele aspecte: 1. Tipul normei juridice cuprinse în art. 392 din Codul penal, având în vedere criteriul structurii logice. 2. Dacă norma juridică cuprinsă în art. 392 din Codul penal poate împrumuta/se poate completa cu scopul special ce califică latura subiectivă a infracțiunii de corupere a alegătorilor (art. 386 din Codul penal), având în vedere dispozițiile art. 5 și 10 din Legea nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului, referitoare la condițiile de valabilitate, respectiv de validare a referendumului. Instituțiile de învățământ precizate anterior nu au comunicat opinia cu privire la aspectele menționate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile scrise ale autorului excepției, concluziile orale ale apărătorului autorului excepției, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

9. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

10. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie, potrivit încheierii de sesizare, dispozițiile art. 392 raportat la art. 386 din Codul penal. Examinând notele scrise ale autorului excepției, Curtea reține că obiectul excepției de

neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 392 raportat la art. 386 alin. (1) din Codul penal, care au următorul conținut:

— Art. 392 din Codul penal — „*Fapte săvârșite în legătură cu un referendum*”: „*Dispozițiile art. 385—391 se aplică în mod coresponsător și în cazul faptelor săvârșite cu prilejul unui referendum.*”;

— Art. 386 alin. (1) din Codul penal — „*Coruperea alegătorilor*”: „*Oferirea sau darea de bani, de bunuri ori de alte foloase în scopul determinării alegătorului să voteze sau să nu voteze o anumită listă de candidați ori un anumit candidat se pedepsește cu închisoarea de la 6 luni la 3 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.*”

11. Autorul susține că normele penale criticate sunt contrare atât dispozițiilor constituționale ale art. 1 alin. (3) referitor la valorile supreme în statul de drept și alin. (5) privind principiul legalității, art. 20 — „*Tratatele internaționale privind drepturile omului*”, art. 21 referitor la accesul liber la justiție, art. 53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, cât și prevederilor art. 6 referitor la dreptul la un proces echitabil, din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

12. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că titlul IX al părții speciale a Codului penal în vigoare, având denumirea „*Infracțiuni electorale*”, incriminează o serie de fapte săvârșite în legătură cu procesul electoral, respectiv împiedicarea exercitării drepturilor electorale (art. 385), coruperea alegătorilor (art. 386), fraudă la vot (art. 387), fraudă la votul electronic (art. 388), violarea confidențialității votului (art. 389), nerespectarea regimului urnei de vot (art. 390), falsificarea documentelor și evidențelor electorale (art. 391), respectiv fapte săvârșite în legătură cu un referendum (art. 392). Potrivit Expunerii de motive la Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, „Titlul IX a fost consacrat infracțiunilor electorale, fapte regăsite în prezent în mai multe legi speciale. Astfel, la ora actuală infracțiuni electorale se regăsesc în Legea nr. 3/2000 privind organizarea referendumului, în Legea nr. 67/2004 privind alegerea autorităților publice locale și în Legea nr. 35/2008 pentru alegerea Camerei Deputaților și Senatului. La rândul său, art. 27 din Legea nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României face trimitere la textele de incriminare din Legea pentru alegerea Camerei Deputaților și Senatului. În aceste condiții, s-a considerat preferabilă regruparea infracțiunilor electorale într-un titlu distinct al Codului penal, pentru a asigura o mai mare stabilitate acestor texte, dar și pentru a elimina paralelismele existente în prezent în reglementare. Textele propuse de proiect aduc și o mai bună sistematizare a incriminărilor în această materie, având în vedere obiectul juridic al acestora. În același timp, au fost restructurate unele dintre incriminări, în scopul unei mai corecte individualizări legale. [...] De asemenea, au fost înlăturate câteva erori de reglementare strecurate în textele din legislația specială.” Din punct de vedere istoric, Curtea reține că legea penală din 1936 reglementa în titlul II — „*Delicte în contra exercițiului drepturilor politice și cetățenești*” (art. 232—235), Codul penal din 1969 nu cuprindea infracțiuni electorale, acestea fiind reglementate în diferite legi speciale, iar Codul penal din 2004 (care nu a intrat niciodată în vigoare) incrimina în titlul V al părții speciale — „*Delicte în contra exercitării drepturilor politice și cetățenești*”, în art. 301—304, respectiv împiedicarea exercitării drepturilor electorale, divulgarea secretului votului și falsificarea votului, coruperea alegătorilor, atacul prin orice mijloace asupra secției de votare.

13. Curtea reține că, *de lege lata*, fapta de corupere a alegătorilor este incriminată în art. 386 din titlul IX al părții speciale a Codului penal în vigoare. Infracțiunea de corupere a

alegătorilor nu are corespondent în Codul penal din 1969, fiind preluată, cu mici modificări, din legislația specială, regăsindu-se anterior în acte normative ce reglementau diferitele procese electorale, respectiv art. 109 alin. (1) din Legea nr. 67/2004 privind alegerea autorităților administrației publice locale, art. 58 din Legea nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României, art. 58 din Legea nr. 33/2007 privind organizarea și desfășurarea alegerilor pentru Parlamentul European și art. 55 din Legea nr. 35/2008 privind alegerea Camerei Deputaților și a Senatului și pentru modificarea și completarea Legii nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, a Legii administrației publice locale nr. 215/2001 și a Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali. În raport de reglementările anterioare, art. 388 din Codul penal are o reglementare similară cu cea din art. 58 din Legea nr. 370/2004, pe care o completează, în sensul că se referă și la votarea unei liste de candidați, și nu doar a unui anumit candidat. De asemenea, legiuitorul a renunțat să mai sancționeze și „promiterea” de avantaje, ca modalitate de comitere a faptei, iar limitele pedepsei închisorii au fost reduse față de unele dispoziții anterioare.

14. Curtea observă că obiectul juridic special al infracțiunii de corupere a alegătorilor este complex, fiind format, în principal, din relațiile sociale referitoare, pe de o parte, la libertatea exercitării dreptului de vot al cetățeanului, care presupune posibilitatea votantului de a-și manifesta opțiunea electorală, fără influențarea sau constrângerea libertății sale psihice, iar, pe de altă parte, la respectarea egalității de șanse a persoanei/formațiunii politice/alianței politice sau electorale în exercitarea dreptului de a fi ales. În subsidiar, cuprinde și relațiile sociale privitoare la procesul democratic de alegere a autorităților publice, care trebuie să se desfășoare în deplină corectitudine, pentru a conferi legitimitate rezultatelor votului corpului electoral. Subiectul activ nemijlocit (autor) al infracțiunii de corupere a alegătorilor poate fi orice persoană, iar participația penală este posibilă sub toate formele — coautorat, instigare, complicitate. Subiectul pasiv principal este statul, titular al valorilor sociale în legătură cu desfășurarea în bune condiții a procesului electoral.

15. Curtea reține că în structura infracțiunii de corupere a alegătorilor se regăsesc situația premisă — desfășurarea unor alegeri — și conținutul constitutiv al infracțiunii, respectiv latura obiectivă și latura subiectivă. Latura obiectivă presupune existența, ca la orice infracțiune, a elementului material, a urmării imediate și a legăturii de cauzalitate. Elementul material al infracțiunii de corupere a alegătorilor constă în activitatea de oferire sau dare de bani, bunuri sau alte foloase. Coruperea alegătorilor are ca urmare imediată crearea unei stări de pericol pentru libera exercitare a dreptului de vot al cetățeanului, dar și pentru egalitatea de șanse în exercitarea dreptului de a fi ales, iar legătura de cauzalitate între acțiunea care constituie elementul material al infracțiunii de corupere a alegătorilor și urmarea imediată rezultă din realizarea efectivă a activității corespunzătoare elementului material.

16. Cu privire la latura subiectivă a infracțiunii, Curtea reține că forma de vinovăție care caracterizează săvârșirea acestei infracțiuni este intenția directă calificată prin scop, autorul urmărind influențarea voinței alegătorului, în sensul de a-l determina, prin diverse mijloace caracteristice unei infracțiuni de corupție, să voteze sau să nu voteze o anumită listă de candidați ori un anumit candidat. Scopul reprezintă un element care condiționează existența acestei infracțiuni, așadar, întreaga activitate infracțională a inculpatului trebuie să se circumscrie finalității urmărite de acesta. Prin urmare, Curtea reține că

oferirea sau darea de bani, bunuri sau alte foloase trebuie să se producă doar în scopul special de a determina exercitarea/neexercitarea dreptului de vot în favoarea/defavoarea unui candidat sau a unei liste de candidați.

17. Cât privește dispozițiile art. 392 din Codul penal, Curtea observă că acestea incriminează faptele săvârșite în legătură cu un referendum, stabilind că „Dispozițiile art. 385—391 se aplică în mod corespunzător și în cazul faptelor săvârșite cu prilejul unui referendum”. Așadar, potrivit normei penale precitate, toate infracțiunile care se regăseau anterior atât în Legea nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului (art. 52—57), cât și în celelalte legi electorale, reformulate și resistemizate, sunt aplicabile în materia referendumului, și nu doar în ipoteza votului unui candidat sau a unei liste de candidați.

18. Curtea reține că incriminarea faptelor de corupere a electorilor săvârșite cu ocazia desfășurării unui referendum se regăsea, anterior legii penale în vigoare, în art. 54 alin. (1) din Legea nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului, potrivit căruia „Promisiunea, oferirea sau darea de bani ori de alte foloase în scopul de a determina alegătorul să voteze sau să nu voteze în cadrul referendumului se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani”. Față de vechea reglementare, noul Cod penal nu menține modalitatea „promisiunii”, reduce maximul special al pedepsei principale a închisorii de la 5 ani la 3 ani și introduce aplicarea obligatorie a pedepsei complementare a interzicerii exercitării unor drepturi.

19. Examinând conținutul normativ al dispozițiilor criticate prin raportare la susținerile autorului excepției, Curtea reține că trimiterea din conținutul art. 392 din Codul penal la dispoziția și pedeapsa din normele prevăzute în art. 385—391 din același act normativ constituie un procedeu de tehnică legislativă, având ca scop evitarea paralelismelor în reglementare, în condițiile în care, potrivit art. 16 alin. (1) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, în procesul de legiferare este interzisă instituirea acelorași reglementări în mai multe articole sau alineate din același act normativ ori în două sau mai multe acte normative, astfel că pentru sublinierea unor conexiuni legislative se utilizează norma de trimitere, art. 50 alin. (1) din același act normativ stabilind că, în cazul în care o normă este complementară altei norme, pentru evitarea repetării în text a acelei norme se va face trimitere la articolul, respectiv la actul normativ care o conține. Ca și la infracțiunea de corupere a alegătorilor săvârșită în procesul electoral de alegere a unui candidat/a unei liste de candidați, elementul material al laturii obiective al infracțiunii de corupere a electorilor săvârșită cu prilejul unui referendum constă într-o acțiune, și anume oferirea sau darea de bani, bunuri sau alte foloase. Coruperea electorilor are ca urmare imediată crearea unei stări de pericol pentru relațiile sociale ocrotite de lege, respectiv libera exercitare a dreptului de vot al cetățeanului, iar legătura de cauzalitate între acțiunea care constituie elementul material al infracțiunii de corupere a electorilor săvârșită cu prilejul unui referendum și urmarea imediată rezultă din realizarea efectivă a activității corespunzătoare elementului material.

20. Cât privește latura subiectivă, Curtea reține că forma de vinovăție care caracterizează infracțiunea de corupere a electorilor săvârșită cu prilejul referendumului este intenția directă calificată printr-un scop special. Astfel cum s-a arătat în paragraful 15 al prezentei decizii, scopul reprezintă un element care condiționează existența infracțiunii de corupere a alegătorilor. Curtea reamintește că, în cazul infracțiunii reglementate de art. 386 din Codul penal, autorul urmărește

influențarea voinței alegătorului, în sensul de a-l determina să voteze sau să nu voteze o anumită listă de candidați ori un anumit candidat. Curtea reține însă că faptele interzise de legea penală, prin dispozițiile art. 386 și art. 392 din Codul penal, sunt similare, fie că se comit în legătură cu alegerea unui candidat sau a altuia, fie cu exprimarea opiniei legat de aspectul pus în discuție în cadrul referendumului, deși, în ipoteza art. 392 din Codul penal, scopul nu poate fi acela de a vota sau nu în favoarea unui anume candidat sau a unei anume liste de candidați. Art. 392 din Codul penal stabilește însă că dispozițiile art. 386 „se aplică în mod corespunzător” și în cazul faptelor săvârșite cu prilejul unui referendum, așadar prin preluarea *mutatis mutandis* a elementelor împrumutate. În aceste condiții, Curtea constată că norma penală criticată — art. 392 din Codul penal raportat la art. 386 alin. (1) din Codul penal — respectă exigențele constituționale referitoare la calitatea legii, nefiind

contrară dispozițiilor art. 1 alin. (5) din Constituție, prin aceasta neaducând atingere nici dispozițiilor constituționale și convenționale privind liberul acces la justiție și dreptul părților la un proces echitabil.

21. Cât privește susținerea autorului excepției potrivit căreia lipsa de previzibilitate, claritate și precizie a normelor criticate oferă posibilitatea interpretării acestora prin analogie în defavoarea inculpatului, Curtea reține că analogia presupune extinderea aplicării unei norme penale cu privire la o situație nereglementată expres, dar care este asemănătoare cu cea descrisă de norma respectivă, elemente care nu se regăsesc în cauza de față, atât timp cât nu suntem în prezența unei lacune de reglementare neintenționate ce constituie principala condiție de incidență a analogiei.

22. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Bogdan Cristian Măgurean în Dosarul nr. 10.816/211/2013/a1 al Curții de Apel Cluj — Secția penală și de minori și constată că dispozițiile art. 392 raportat la art. 386 alin. (1) din Codul penal sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Cluj — Secția penală și de minori și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pronunțată în ședința din data de 14 decembrie 2017.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Mihaela Ionescu

★

OPINIE SEPARATĂ

În dezacord cu opinia majoritară, considerăm că excepția de neconstituționalitate referitoare la dispozițiile art. 392 raportat la art. 386 alin. (1) din Codul penal trebuia admisă și trebuia constatată că dispozițiile menționate sunt neconstituționale, în raport cu criticile formulate, pentru următoarele motive:

De principiu, incriminând un act de conduită, legiuitorul elaborează conceptul faptei, care reprezintă dispoziția din norma de incriminare și prevede sancțiunea, respectiv pedeapsa aplicabilă faptului incriminat. Cu alte cuvinte, ca regulă, o normă penală completă se compune dintr-o dispoziție care descrie faptul incriminat (interzicerea sau impunerea unei anumite acțiuni sau inacțiuni) și o sancțiune care caracterizează ilicitul ca fiind de natură penală prin prevederea unei pedepse ce urmează a se aplica în cazul nerespectării dispoziției. Norma cuprinsă în art. 386 alin. (1) din Codul penal — care incriminează infracțiunea de corupere a alegătorilor — este o normă completă, în structura sa regăsindu-se atât dispoziția (oferirea sau darea de bani, de bunuri ori de alte foloase în scopul determinării alegătorului să voteze sau să nu voteze o anumită listă de candidați ori un anumit candidat), cât și

sancțiunea (închisoarea de la 6 luni la 3 ani și interzicerea exercitării unor drepturi). De asemenea, art. 386 din Codul penal reprezintă norma de incriminare a variantei-tip a faptei de corupere a alegătorilor, conținând condițiile obiective și subiective care se cer a fi îndeplinite cumulativ pentru ca fapta să constituie infracțiune.

Norma penală cuprinsă în art. 392, însă, nu are structura dihotomică obișnuită, nu este o normă penală completă/unitară, ci preia conținutul constitutiv — latura obiectivă și latura subiectivă — al infracțiunilor reglementate în art. 385—391 din Codul penal. Așadar, în ceea ce privește art. 392 din Codul penal, legiuitorul a folosit tehnica legislativă a normei incomplete, iar, pentru a-i întregi conținutul, a făcut trimitere la normele de incriminare cuprinse în art. 385—391 din Codul penal, extinzând incidența acestora din urmă la faptele descrise în cuprinsul lor, săvârșite însă cu prilejul unui referendum. Prin modalitatea de reglementare, dispozițiile art. 392 din Codul penal nu definesc o infracțiune-tip, de sine stătătoare, întrucât în structura normei nu este descrisă o faptă distinctă, cu o configurație proprie, ci se face trimitere la dispozițiile și

pedepsele cuprinse în alte norme de incriminare, printre care și cele prevăzute în art. 386 din Codul penal, referitoare la coruperea alegătorilor.

În aceste condiții, norma juridică cuprinsă în art. 392 din Codul penal nu are aptitudinea de a funcționa independent, ca infracțiune-tip, ci doar în strânsă legătură cu normele de incriminare pe care le enumeră. În cazul de față, art. 386 din Codul penal îndeplinește o funcție complinitoare, de vreme ce întregește conținutul normei de trimitere, în care nu s-a dorit a se repeta situații anterior reglementate. Similar infracțiunii de corupere a alegătorilor săvârșite în procesul electoral de alegere a unui candidat/a unei liste de candidați, elementul material al laturii obiective al infracțiunii de corupere a electorilor săvârșite cu prilejul unui referendum constă într-o acțiune — oferirea sau darea de bani, bunuri sau alte foloase. Coruperea electorilor are ca urmare imediată crearea unei stări de pericol pentru relațiile sociale ocrotite de lege, respectiv libera exercitare a dreptului de vot al cetățeanului, iar legătura de cauzalitate între acțiunea care constituie elementul material al infracțiunii de corupere a electorilor săvârșite cu prilejul unui referendum și urmarea imediată rezultă din realizarea efectivă a activității corespunzătoare elementului material.

Cât privește latura subiectivă, reținem că forma de vinovăție care caracterizează infracțiunea de corupere a electorilor săvârșită cu prilejul referendumului este intenția directă calificată printr-un scop special. Scopul reprezintă un element care condiționează existența infracțiunii de corupere a electorilor săvârșită cu prilejul unui referendum și, întrucât norma penală cuprinsă în art. 392 este o normă incompletă, pe cale de consecință aceasta ar trebui să se completeze, în ceea ce privește scopul special cu dispozițiile cuprinse în art. 386 din Codul penal. *De lege lata*, în cazul infracțiunii reglementate de art. 386 din Codul penal, autorul urmărește influențarea voinței alegătorului, în sensul de a-l determina să voteze sau să nu voteze o anumită listă de candidați ori un anumit candidat.

Reținem însă că infracțiunea de corupere a electorilor, ce face obiect al cauzei în care a fost ridicată prezenta excepție de neconstituționalitate, a fost săvârșită cu ocazia organizării referendumului pentru demiterea Președintelui României. Așa încât, considerăm că, în ceea ce privește infracțiunea de corupere a electorilor săvârșită cu prilejul referendumului pentru demiterea Președintelui României, scopul special nu poate fi cel prevăzut pentru incriminarea din art. 386 din Codul penal, având în vedere că „demiterea prin referendum a Președintelui României nu are semnificația unei competiții electorale”, astfel cum a reținut Curtea Constituțională în Decizia nr. 731 din 10 iulie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 478 din 12 iulie 2012. Participarea la referendum a majorității cetățenilor reprezintă un act de responsabilitate civică prin care corpul electoral se exprimă în probleme fundamentale ale statului — revizuirea Constituției, demiterea Președintelui, probleme de interes național (Decizia nr. 731 din 10 iulie 2012, precitată).

În cazul coruperii electorilor, în cadrul referendumului, scopul nu poate fi acela de a vota sau nu în favoarea unui anume candidat sau a unei anume liste de candidați și, totodată, considerăm că elementul subiectiv al infracțiunii de corupere a alegătorilor nu poate fi adaptat în acord cu specificul procedurii referendumului, deși în acest sens pare a fi voința legiuitorului care, în redactarea art. 392 din Codul penal, prevede că dispozițiile art. 386 „se aplică în mod corespunzător” și în cazul faptelor săvârșite cu prilejul unui referendum. Așadar,

considerăm că scopul infracțiunii de corupere a electorilor săvârșite cu prilejul referendumului nu poate fi stabilit prin completarea și nici prin adaptarea scopului special, reglementat în art. 386 din Codul penal, la specificul infracțiunii reglementate în art. 392 din Codul penal, pentru a se putea susține că ar putea fi acela „de a vota sau nu în favoarea sau în contra aspectului ce face obiectul referendumului”. Aceasta întrucât art. 392 din Codul penal este o normă penală divizată, o normă de trimitere care, ca regulă, funcționează pe structura normei de incriminare, a normei complement, reglementate — printre alte articole — de art. 386 din Codul penal. Așadar, atât timp cât norma penală din art. 392 este o normă de trimitere, conținutul constitutiv al infracțiunii de corupere a alegătorilor, reglementat în art. 382 din Codul penal, cât și sancțiunea corespunzătoare ar trebui să poată fi preluate în întregime, iar nu adaptate la situația de fapt. Prin tehnica legislativă a trimiterii, între cele două norme juridice — norma complement/norma de trimitere — se creează o legătură în plan normativ, una devenind suportul juridic al celeilalte, norma de trimitere completându-se cu elemente ale normei complement.

Așadar, norma incompletă din art. 392 din Codul penal ar trebui să dobândească toate caracteristicile unei norme de incriminare tip numai ca urmare a completării sale cu dispoziția și pedeapsa cuprinse în norma de incriminare din art. 386 din Codul penal, iar nu prin adaptarea — în procesul de interpretare și aplicare a legii de către instanța de judecată — vreunui dintre elementele conținutului constitutiv (latura obiectivă/latura subiectivă) ale normei complement. De altfel, referitor la tehnica trimiterii legislative, Curtea Constituțională, prin Decizia nr. 82 din 20 septembrie 1995, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 58 din 19 martie 1996, a reținut că „efectul dispoziției de trimitere constă în încorporarea ideală a prevederilor la care se face trimiterea în conținutul normei care face trimitere. Se produce astfel o împlinire a conținutului ideal al normei care face trimiterea cu prescripțiile celui alt text.”

Or, astfel cum am arătat, **scopul special care califică latura subiectivă a infracțiunii de corupere a electorilor săvârșită în cadrul referendumului nu coincide cu scopul special ce califică latura subiectivă a infracțiunii de corupere a alegătorilor, pentru ca norma complement (art. 386 din Codul penal), prin tehnica legislativă a trimiterii, să completeze, în mod clar, precis și previzibil, norma de trimitere (art. 392 din Codul penal).**

În aceste condiții, judecătorul este „constrâns să stabilească el însuși, pe cale jurisprudențială, în afara legii, adică substituindu-se legiuitorului” (Decizia nr. 647 din 5 octombrie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 921 din 14 noiembrie 2006), scopul care califică elementul subiectiv al infracțiunii de corupere a electorilor săvârșite în cadrul referendumului, în acest fel norma penală criticată fiind contrară dispozițiilor constituționale ale art. 1 alin. (4), referitor la separația și echilibrul puterilor în cadrul democrației constituționale, coroborat cu art. 23 alin. (12) din Legea fundamentală.

În materie penală, principiul legalității incriminării, „nullum crimen sine lege, nulla poena sine lege”, impune ca numai legiuitorul primar să poată stabili conduita pe care destinatarul legii este obligat să o respecte. În acest sens este și jurisprudența instanței de control constituțional potrivit căreia ilicitul penal este cea mai gravă formă de încălcare a unor valori sociale, iar consecințele aplicării legii penale sunt dintre

cele mai grave, astfel că stabilirea unor garanții împotriva arbitrarului prin reglementarea de către legiuitor a unor norme clare și predictibile este obligatorie. Comportamentul interzis trebuie impus de către legiuitor chiar prin lege [înțelesă ca act formal adoptat de Parlament, în temeiul art. 73 alin. (1) din Constituție, precum și ca act material, cu putere de lege, emis de Guvern, în temeiul delegării legislative prevăzute de art. 115 din Constituție, respectiv ordonanțe și ordonanțe de urgență ale Guvernului], neputând fi dedus, eventual, din raționamente ale judecătorului de natură să substituie normele juridice (Decizia nr. 405 din 15 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 517 din 8 iulie 2016, paragraful 61).

Cu privire la cerințele de claritate, precizie și previzibilitate a legii în materie penală, prin Decizia nr. 363 din 7 mai 2015, precizată, paragrafele 24 și 25, și Decizia nr. 553 din 16 iulie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 707 din 21 septembrie 2015, paragraful 23, Curtea a reținut că, în ipoteza infracțiunilor, legiuitorul trebuie să indice în mod clar și neechivoc obiectul material al acestora în chiar cuprinsul normei legale sau acesta să poată fi identificat cu ușurință prin trimiterea la un alt act normativ cu care textul incriminator se află în conexiune, în vederea stabilirii existenței/inexistenței infracțiunii. S-a constatat că, dacă legiuitorul își respectă numai din punct de vedere formal competența constituțională de a legifera, fără ca prin conținutul normativ al textului incriminator să stabilească cu claritate și precizie obiectul material al infracțiunii, aceasta poate determina o lipsă de previzibilitate a respectivului text (Decizia nr. 51 din 16 februarie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 190 din 14 martie 2016).

Am arătat că dispozițiile art. 392 din Codul penal nu se pot completa cu scopul special al infracțiunii reglementate prin prevederile art. 386 din Codul penal, deși primele sunt norme de trimitere, iar ultimele reprezintă norma complement, iar eventuala adaptare — realizată de interpret — a scopului infracțiunii de corupere a alegătorilor la specificul procedurii referendumului este afectată de vicii de neconstituționalitate, întrucât nu se poate stabili care a fost voința legiuitorului atunci când a incriminat, în actuala lege penală, acțiunea de oferire sau darea de bani, bunuri sau alte foloase săvârșită cu prilejul referendumului. A intenționat să sancționeze oferirea sau darea de bani, bunuri sau alte foloase săvârșită cu prilejul referendumului în scopul participării sau nu la referendum sau în vederea votării cu DA sau NU la referendum ori ambele variante? Considerăm că stabilirea unuia sau altuia dintre scopurile enumerate nu o poate face interpretul, fiind atributul exclusiv al legiuitorului de a stabili conținutul normei penale, inclusiv scopul special ce califică latura subiectivă a infracțiunii de corupere a electorilor.

Anterior abrogării prin Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, art. 54 alin. (1) din Legea nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului stabilea, incriminând faptele de corupere a electorilor săvârșite cu ocazia referendumului, că promisiunea, oferirea sau darea de bani ori de alte foloase „în scopul de a determina alegătorul să voteze sau să nu voteze” în cadrul referendumului se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani.

Pe de altă parte, în cauza în care a fost invocată prezenta excepție de neconstituționalitate, instanța de fond a reținut că „era necesar ca alegătorii să se prezinte la vot și să voteze pentru demiterea Președintelui, însă și mai importantă era atingerea pragului pentru validarea referendumului, situație ce impunea o prezență masivă la vot”. Așadar, în interpretarea și aplicarea normelor penale criticate, instanța de fond a reținut drept scop al acțiunilor ilicite săvârșite de inculpat atât prezentarea la vot a electorilor, cât și exprimarea votului în sensul demiterii Președintelui României.

Totodată, potrivit Legii nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului, rezultatul referendumului depinde de îndeplinirea cumulativă a două condiții: una referitoare la numărul minim de cetățeni care trebuie să participe la referendum pentru ca acesta să fie valabil și una privitoare la numărul de voturi valabil exprimate, care determină rezultatul referendumului. Aceste condiții sunt detaliate în art. 5 alin. (2) și (3) din Legea nr. 3/2000, potrivit căruia „(2) Referendumul este valabil dacă la acesta participă cel puțin 30% din numărul persoanelor înscrise în listele electorale permanente. (3) Rezultatul referendumului este validat dacă opțiunile valabil exprimate reprezintă cel puțin 25% din cei înscrși pe listele electorale permanente.”, respectiv, în art. 10, din același act normativ, care, în ceea ce privește referendumul privind demiterea Președintelui României, stabilește că „Demiterea Președintelui României este aprobată dacă, în urma desfășurării referendumului, propunerea a întrunit majoritatea voturilor valabil exprimate.” Așadar, având în vedere specificul procedurii referendumului, s-ar putea reține că acțiunea — ce reprezintă elementul material al laturii obiective a infracțiunii de corupere a electorilor săvârșită cu prilejul referendumului, respectiv oferirea sau darea de bani, bunuri sau alte foloase — trebuie să fie susceptibilă de a determina atât participarea la referendum a electorilor, cât și influențarea deciziei celui care votează în cadrul referendumului. Cu alte cuvinte, s-ar putea interpreta că coruperea voinței electorilor ar avea drept scop participarea/neparticiparea la referendum și exprimarea, în mod valabil, a votului, într-un anumit fel.

În aceste condiții, având în vedere cele arătate anterior, considerentele de principiu dezvoltate în jurisprudența instanței de control constituțional referitor la cerințele de claritate, precizie și previzibilitate ale legii, în materie penală, considerăm că norma penală criticată — art. 392 din Codul penal raportat la art. 386 alin. (1) din Codul penal — nu respectă exigențele constituționale referitoare la calitatea legii, fiind contrară dispozițiilor art. 1 alin. (5) din Constituție.

În concluzie, în dezacord cu opinia majoritară, considerăm că prevederile criticate aduc atingere dispozițiilor art. 1 alin. (4) și (5) din Constituție, prin faptul că permit configurarea scopului special al laturii subiective a infracțiunii de corupere a electorilor săvârșite cu prilejul unui referendum, prin activitatea altor organe, altele decât Parlamentul — prin adoptarea legii, în temeiul art. 73 alin. (1) din Constituție —, sau Guvernul — prin adoptarea de ordonanțe și ordonanțe de urgență, în temeiul delegării legislative prevăzute de art. 115 din Constituție.

Judecători,

Daniel Marius Morar
Mona-Maria Pivniceru
Mircea Ștefan Minea
Varga Attila

HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRĂRE

pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 23/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenariat

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Hotărârea Guvernului nr. 23/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenariat, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 52 din 18 ianuarie 2017, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. **La articolul 6, după alineatul (5) se introduce un nou alineat, alineatul (5¹), cu următorul cuprins:**

„(5¹) În contextul demersurilor de pregătire și exercitare de către România a Președinției Consiliului Uniunii Europene, numărul maxim de posturi, prevăzut la alin. (5), se suplimentează pentru perioada 1 martie 2018—31 august 2019 cu 11 posturi de natură contractuală.”

2. **Anexa nr. 1 se modifică și se înlocuiește cu anexa la prezenta hotărâre.**

PRIM-MINISTRU

VASILICA-VIORICA DĂNCILĂ

Contrasemnează:

Ministrul pentru mediul de afaceri,
comerț și antreprenariat,

Ștefan-Radu Oprea

Ministrul finanțelor publice,

Eugen Orlando Teodorovici

p. Ministrul muncii și justiției sociale,

Adrian Marius Rîndunică,

secretar de stat

p. Ministrul afacerilor externe,

George Ciamba,

secretar de stat

Ministrul delegat

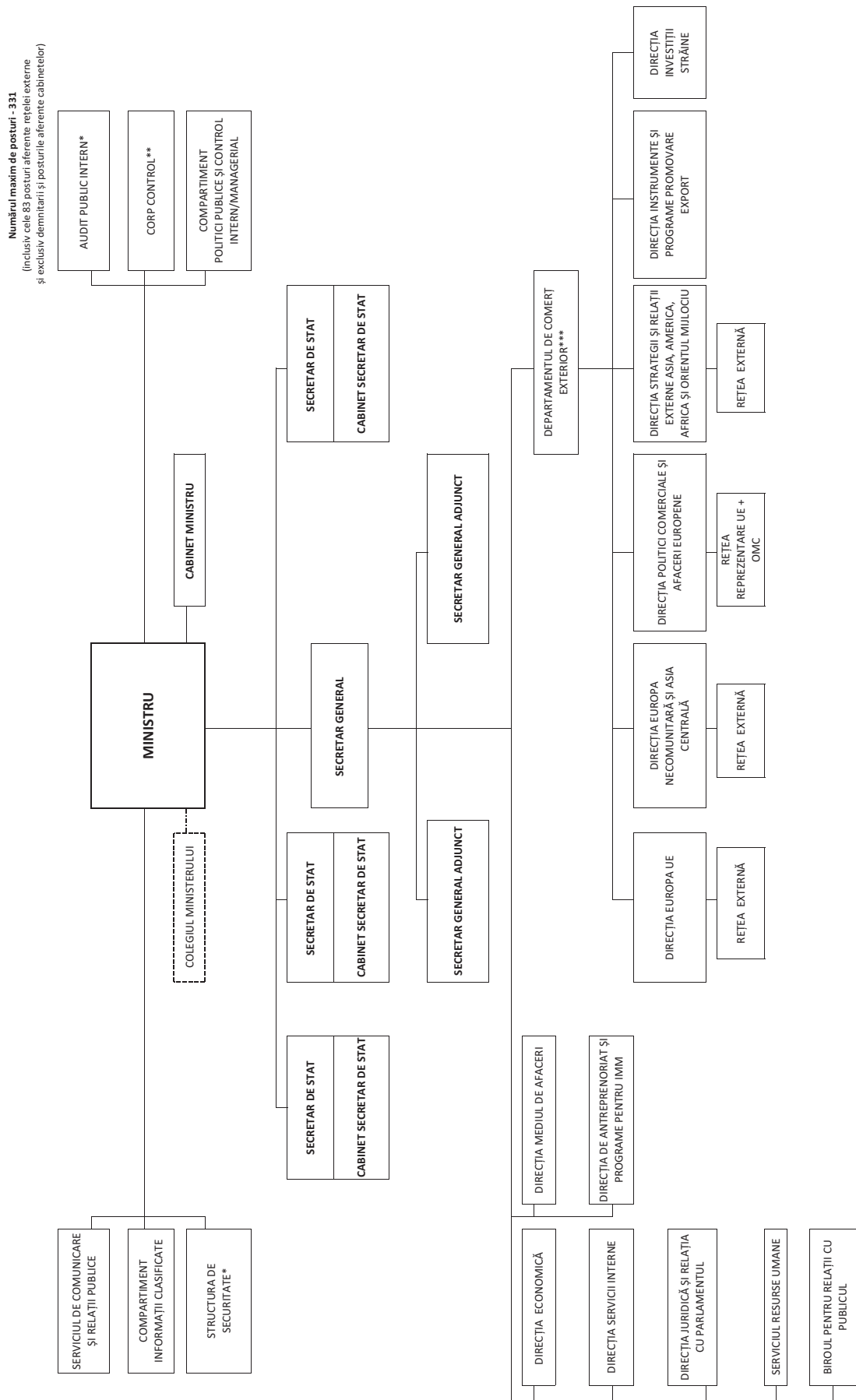
pentru afaceri europene,

Victor Negrescu

București, 15 februarie 2018.

Nr. 55.

STRUCTURA ORGANIZATORICĂ a Ministerului pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenoriat

* Se organizează la nivel de compartiment.

** Se organizează la nivel de serviciu.

*** Se organizează la nivel de direcție generală, condusă de un director general și de doi directori generali adjuncți.

REPUBLICĂRI

HOTĂRÂREA PARLAMENTULUI ROMÂNIEI Nr. 30/1993 privind organizarea și funcționarea Comisiei comune permanente a Camerei Deputaților și Senatului pentru exercitarea controlului parlamentar asupra activității Serviciului Român de Informații*)

CAPITOLUL I

Organizarea și funcționarea comisiei

Art. 1. — (1) Prezenta hotărâre reglementează organizarea și funcționarea Comisiei comune permanente a Camerei Deputaților și Senatului pentru exercitarea controlului parlamentar asupra activității Serviciului Român de Informații, denumită în continuare *comisia*.

(2) Se constituie Comisia comună permanentă a Camerei Deputaților și Senatului pentru exercitarea controlului parlamentar asupra activității Serviciului Român de Informații.

(3) Comisia veghează la îndeplinirea de către Serviciul Român de Informații a misiunilor ce îi revin în conformitate cu prevederile legale în vigoare și efectuează un control concret și permanent asupra activităților Serviciului Român de Informații.

(4) Comisia este alcătuită din 9 membri, aleși în ședința comună a celor două Camere, la propunerea birourilor permanente ale acestora, prin consultarea liderilor grupurilor parlamentare, cu votul majorității deputaților și senatorilor.

(5) În aceeași ședință, la propunerea birourilor permanente, prin consultări cu liderii grupurilor parlamentare, sunt aleși președintele, vicepreședintele și secretarul comisiei, cu majoritatea voturilor prevăzute în alin. (4).

(6) Membrii comisiei nu pot face parte, în același timp, din alte comisii parlamentare permanente.

(7) Calitatea de membru al comisiei este incompatibilă cu celelalte funcții și calități prevăzute de lege.

(8) Nu pot fi membri ai comisiei parlamentarii care:

a) au fost condamnați penal, prin hotărâre judecătorească rămasă definitivă, pentru infracțiuni contra securității naționale;

b) au făcut parte din organele de securitate, ca poliție politică, sau au colaborat cu acestea.

(9) În cazul încetării mandatului unui membru al comisiei, grupul parlamentar respectiv poate face o propunere de înlocuire, ce urmează a fi supusă votului în condițiile alin. (4).

(10) Membrii comisiei nu pot fi lucrători operativi, inclusiv acoperiți, informatori sau colaboratori ai serviciilor de informații.

Art. 2. — După alegere, membrii comisiei depun în fața celor două Camere următorul jurământ:

„Eu,....., jur să păstrez secretul asupra documentelor, datelor și informațiilor de care voi lua cunoștință în exercitarea atribuțiilor, atât pe timpul mandatului, cât și după încetarea acestuia. Jur pe propria răspundere că nu am făcut parte din structurile fostei securități și că nu fac parte din cadrele Serviciului Român de Informații sau ale altor servicii secrete de informații.”

Art. 3. — Comisia își exercită mandatul pe durata legislaturii în care a fost desemnată.

CAPITOLUL II

Atribuțiile comisiei

Art. 4. — Controlul parlamentar asupra activității Serviciului Român de Informații se exercită de către comisie astfel:

a) verifică dacă, în exercitarea atribuțiilor ce revin Serviciului Român de Informații, sunt respectate prevederile Constituției și ale celorlalte acte normative;

b) verifică modul în care Serviciul Român de Informații asigură respectarea, în cadrul activității de informații, a drepturilor și libertăților persoanelor;

c) examinează cazurile în care s-au semnalat încălcări ale prevederilor constituționale și ale altor dispoziții legale în activitatea Serviciului Român de Informații și se pronunță asupra măsurilor ce se impun pentru restabilirea legalității;

d) analizează și cercetează, la cererea oricăreia dintre comisiile permanente pentru apărare, ordine publică și siguranță națională ale celor două Camere, sesizările cetățenilor care se consideră lezați în drepturile și libertățile lor, prin mijloacele de obținere a informațiilor privind securitatea națională; examinează și soluționează celelalte plângeri și sesizări ce îi sunt adresate în legătură cu încălcarea legii de către Serviciul Român de Informații;

e) audiază persoana propusă de Președintele României pentru funcția de director al Serviciului Român de Informații, în legătură cu care prezintă un raport în fața celor două Camere ale Parlamentului;

f) examinează rapoartele prezentate Parlamentului, potrivit legii, de către directorul Serviciului Român de Informații și întocmește un raport propriu asupra acestora, pe care îl înaintează birourilor permanente ale celor două Camere;

g) examinează proiectele de buget pentru Serviciul Român de Informații și prezintă comisiilor parlamentare de specialitate observațiile și propunerile sale cu privire la alocațiile bugetare;

h) controlează modul de utilizare a fondurilor bănești destinate prin bugetul de stat, precum și constituirea și folosirea mijloacelor extrabugetare pentru Serviciul Român de Informații;

i) verifică modul de respectare a dispozițiilor legale privind funcționarea regiei autonome, societăților comerciale de producție, instituțiilor sanitare și asociațiilor cu caracter cultural-sportiv din cadrul Serviciului Român de Informații;

j) hotărăște asupra rapoartelor, informărilor și explicațiilor scrise, documentelor, datelor și informațiilor care urmează a fi solicitate Serviciului Român de Informații, precum și a personalului militar și civil din cadrul acestuia ce va fi audiat;

k) întocmește și prezintă birourilor permanente ale celor două Camere ale Parlamentului rapoarte cu privire la constatările și concluziile rezultate în exercitarea atribuțiilor ce îi revin.

Art. 5. — (1) În exercitarea controlului concret și permanent asupra Serviciului Român de Informații, comisia:

a) se informează permanent și sistematic cu privire la organizarea și desfășurarea activității Serviciului Român de Informații prin:

- (i) examinarea documentelor de planificare și reglementare a activității de informații;
- (ii) verificarea modului în care sunt respectate normele legale în domeniul operațional, pe baza rapoartelor sau informărilor transmise de Serviciul Român de Informații;
- (iii) analizarea situațiilor statistice privind destinația informărilor realizate și structura tematică a acestora, în funcție de amenințările, riscurile, vulnerabilitățile, disfuncțiile, precum și natura problemelor semnalate, după caz;

*) Republicată în temeiul art. II din Hotărârea Parlamentului României nr. 85/2017 pentru modificarea și completarea Hotărârii Parlamentului României nr. 30/1993 privind organizarea și funcționarea Comisiei comune permanente a Camerei Deputaților și Senatului pentru exercitarea controlului parlamentar asupra activității Serviciului Român de Informații, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 825 din 18 octombrie 2017, dându-se textelor o nouă numerotare.

Hotărârea Parlamentului României nr. 30/1993 privind organizarea și funcționarea Comisiei comune permanente a Camerei Deputaților și Senatului pentru exercitarea controlului parlamentar asupra activității Serviciului Român de Informații a mai fost republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 371 din 18 mai 2017.

- (iv) analizarea raportului statistic trimestrial privind punerea în aplicare a autorizărilor judecătorești pentru acte de culegere a informațiilor prin operațiuni care implică restrângerea temporară a exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți fundamentale, în care se vor menționa natura motivelor în funcție de amenințări, durata restrângerilor, relevanța și destinația informațiilor obținute;
 - (v) examinarea raportului statistic anual privind indicatorii activității informativ-operative desfășurate;
 - (vi) analizarea situației statistice referitoare la notificările persoanelor ale căror drepturi sau libertăți au fost afectate prin activitățile autorizate, cu privire la activitățile desfășurate față de acestea și perioadele în care s-au desfășurat;
- b) verifică concordanța activității Serviciului Român de Informații cu Strategia națională de apărare, precum și cu politicile și strategiile de securitate aprobate;
- c) monitorizează modul de îndeplinire de către Serviciul Român de Informații a cerințelor legale în ceea ce privește măsurile care presupun restrângerea exercițiului drepturilor și libertăților cetățenești; în situația respingerii unor astfel de solicitări de către instanțele competente, conform legii, comisia verifică oportunitatea și temeinicia propunerii unor astfel de măsuri;
- d) analizează buletinele informative, sintezele informative tematice, notele de evenimente transmise cu regularitate de către Serviciul Român de Informații care privesc securitatea națională;
- e) examinează proiectul de buget al Serviciului Român de Informații și modul de utilizare a fondurilor bănești destinate prin buget, constituirea și destinația fondurilor și mijloacelor extrabugetare;
- f) examinează rapoartele de audit intern realizate la nivelul Serviciului Român de Informații;
- g) analizează rapoartele și deciziile Curții de Conturi care privesc Serviciul Român de Informații și unitățile subordonate;
- h) evaluează anual situația statistică și rapoartele privind activitățile comisiilor de disciplină, consiliilor de onoare și consiliilor de judecată.
- (2) În vederea informării, membrii comisiei primesc din partea Serviciului Român de Informații materiale cu scop documentar care privesc domeniul securității naționale și al activității serviciilor de informații, elaborate sistematic de către acesta, ca urmare a exploatării specializate a surselor deschise ori rezultate din cercetarea științifică cu caracter sistematic.
- (3) Atribuțiile de control ale comisiei pot fi exercitate inclusiv prin controale la sediile unităților Serviciului Român de Informații, cu notificarea prealabilă a perioadei și tematicii de control. Comisia poate hotărî și realizarea unor controale inopinate.
- (4) Comisia poate iniția proiecte de legi în domeniul securității naționale.
- (5) Comisia examinează proiectele și propunerile legislative ce i-au fost transmise de birourile permanente reunite ale celor două Camere ale Parlamentului, în vederea elaborării rapoartelor și/sau avizelor.
- (6) Comisia își adoptă propriul regulament de organizare și funcționare, pe care îl supune aprobării birourilor permanente reunite ale celor două Camere ale Parlamentului și îl revizuieste ori de câte ori este necesar.
- (7) Comisia poate reprezenta Camera Deputaților și Senatul în activități de diplomație parlamentară, cum ar fi întrevederi cu reprezentanți ai comisiilor omoloage din alte țări ale Uniunii

Europene sau state membre ale Alianței Nord-Atlantice, precum și la alte consultări parlamentare în cadrul cărora se dezbate teme specifice activității comisiei.

Art. 6. — (1) În realizarea atribuțiilor care îi revin, comisia solicită Serviciului Român de Informații, prin intermediul directorului acestuia, rapoarte, informări, explicații, documente, date și informații și poate audia persoane în legătură cu problemele analizate.

(2) Serviciul Român de Informații este obligat să pună la dispoziția comisiei, în termen de 7 zile lucrătoare, rapoartele, informările, explicațiile, documentele, datele și informațiile solicitate și să permită audierea personalului militar și civil indicat de comisie.

(3) În cazul în care durata necesară pentru identificarea și transmiterea informațiilor solicitate depășește termenul de 7 zile lucrătoare, Serviciul Român de Informații va comunica motivele și perioada necesară pentru a prezenta răspunsul la solicitările prevăzute la alin. (2).

(4) Sunt exceptate de la prevederile alin. (1) și (2) documentele, datele și informațiile în legătură cu acțiunile informative privind securitatea națională, aflate în curs sau care urmează a fi executate, precum și informațiile care pot conduce la deconspirarea calității reale a cadrelor operative, la identificarea surselor de informare, a metodelor și mijloacelor de muncă concrete folosite în activitatea de informații. Nu fac obiectul excepției acele situații în care un organ judiciar a constatat încălcarea unor drepturi sau libertăți cetățenești.

(5) Comisia se poate sesiza din oficiu cu privire la acele acțiuni care ar putea afecta activitatea Serviciului Român de Informații sau ar crea suspiciuni cu privire la legalitatea acesteia.

(6) Comisia poate sesiza, după caz, Președintele României, organele de cercetare penală și alte instituții, precum: Consiliul Superior al Magistraturii, Curtea de Conturi, Agenția Națională pentru Achiziții Publice, ministere, în situația în care se constată posibile încălcări ale legii de către Serviciul Român de Informații.

(7) Serviciul Român de Informații, prin director, se poate adresa comisiei ori de câte ori consideră că imparțialitatea sau reputația instituției este afectată, în orice mod.

(8) Comisia apără onoarea și demnitatea cadrelor instituției lezate de afirmații sau acțiuni prin care se nasc suspiciuni asupra integrității lor morale.

(9) Comisia poate dispune efectuarea de verificări pentru clarificarea aspectelor prevăzute la alin. (1)—(4) și prezintă public concluziile acestora.

(10) Comisia poate solicita Serviciului Român de Informații, în vederea realizării atribuțiilor de control parlamentar, punerea la dispoziție de mijloace specifice necesare, cu respectarea standardelor de protecție a informațiilor clasificate.

(11) La solicitarea comisiei, Serviciul Român de Informații poate asigura, în condițiile legii, protecția membrilor acesteia.

Art. 7. — (1) Anual, în ședința comună a celor două Camere, comisia prezintă un raport referitor la activitatea desfășurată de către aceasta. Raportul se prezintă în termen de 5 luni de la încheierea anului anterior.

(2) La cererea birourilor permanente ale celor două Camere, sau când consideră, comisia întocmește și prezintă acestora rapoarte cu privire la constatările și concluziile rezultate în exercitarea atribuțiilor ce îi revin potrivit art. 4.

(3) Concluziile cuprinse în rapoartele comisiei sunt autorizate de a fi făcute publice prin hotărârea birourilor permanente reunite a celor două Camere.

CAPITOLUL III

Procedura de lucru a comisiei

Art. 8. — (1) Comisia poate să invite la ședințele sale președinții birourilor permanente ale celor două Camere, președinții comisiilor pentru apărare, ordine publică și siguranță națională, membri ai Consiliului Suprem de Apărare a Țării, reprezentanți ai autorităților publice și ai altor organisme, precum și specialiști în domeniu.

(2) Ședințele comisiei se pot desfășura independent de programul de lucru al comisiilor permanente, dar nu în același timp cu ședințele de plen ale Camerei Deputaților, Senatului ori cu ședințele de plen ale celor două Camere reunite.

(3) Prin excepție de la alin. (2), ședințele sau activitățile comisiei se pot desfășura în același timp cu ședința de plen a Camerei Deputaților, a Senatului ori cu ședințele de plen ale celor două Camere reunite, cu aprobarea birourilor permanente, după caz.

Art. 9. — (1) Solicitarea datelor și informațiilor necesare comisiei, precum și orice alt demers în relațiile acesteia cu Serviciul Român de Informații se realizează de către comisie, prin intermediul președintelui acesteia.

(2) Solicitățile adresate Serviciului Român de Informații de către senatori, deputați, precum și de oricare dintre comisiile parlamentare se realizează prin intermediul comisiei.

(3) Răspunsurile Serviciului Român de Informații la solicitările prevăzute la alin. (2) se realizează prin intermediul comisiei.

(4) Comisia poate invita la ședințele sale orice persoană despre care are date că ar putea deține informații relevante în ceea ce privește sfera de activitate a comisiei.

(5) Persoanele prevăzute la alin. (4) au obligația de a se prezenta la audieri. Dispozițiile art. 9 din Regulamentul activităților comune ale Camerei Deputaților și Senatului sunt aplicabile.

Art. 10. — (1) În exercitarea atribuțiilor sale, comisia poate colabora cu specialiști în domeniu.

(2) Specialiștii prevăzuți la alin. (1) trebuie:

a) să îndeplinească condițiile de acces la informațiile clasificate;

b) să aibă o bună reputație profesională și experiență în domeniul securității naționale;

c) să respecte interdicțiile prevăzute la art. 1 alin. (8).

(3) Specialiștii prevăzuți la alin. (1) sunt obligați să respecte dispozițiile legale cu privire la protecția informațiilor clasificate și să protejeze datele și informațiile de care iau cunoștință.

(4) Încălcarea obligațiilor prevăzute la alin. (3) atrage răspunderea materială, disciplinară, contravențională sau penală, după caz, potrivit legii.

Art. 11. — (1) În exercitarea atribuțiilor care îi sunt conferite prin prezenta hotărâre, lucrările comisiei se desfășoară în prezența majorității membrilor săi.

(2) Comisia adoptă decizii cu votul majorității membrilor prezenți.

Art. 12. — (1) Lucrările și actele comisiei se supun prevederilor Legii nr. 182/2002 privind protecția informațiilor clasificate, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Membrii comisiei au obligația să respecte reglementările legale cu privire la protecția informațiilor clasificate în legătură cu toate documentele, datele și informațiile de care iau cunoștință în exercitarea atribuțiilor ce le revin, asigurând deplina protecție a acestora, conform legii.

(3) Nerespectarea prevederilor alin. (1) și (2) atrage de drept încetarea calității de membru al comisiei.

Art. 13. — Cazurile de încălcare a prevederilor art. 2 și art. 12 alin. (1) și (2), sesizate în conformitate cu prevederile programului propriu de prevenire a scurgerii de informații, vor fi cercetate de către Comisia juridică, de disciplină și imunități a Camerei Deputaților și Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului, care vor prezenta birourilor permanente ale celor două Camere concluziile și propunerile ce se impun.

Art. 14. — Președintele care conduce lucrările ședințelor comune ale celor două Camere în care se dezbate probleme ce intră în competența comisiei poate cere, din oficiu, la solicitarea unui grup parlamentar, a președintelui comisiei sau a directorului Serviciului Român de Informații, ca lucrările respective să se desfășoare în ședință secretă. Hotărârea se ia cu votul majorității deputaților și senatorilor prezenți.

Art. 15. — Deplasările membrilor și ale funcționarilor publici parlamentari ai comisiei la unitățile teritoriale ale Serviciului Român de Informații, precum și la alte activități care sunt de competența comisiei se efectuează cu validarea birourilor permanente reunite ale Camerei Deputaților și Senatului, decontarea cheltuielilor efectuându-se pe baza documentelor justificative.

CAPITOLUL IV

Dispoziții finale

Art. 16. — (1) Documentele comisiei se păstrează în arhiva proprie a acesteia, cu respectarea normelor legale privind apărarea secretului de stat.

(2) La sfârșitul legislaturii, documentele comisiei vor fi inventariate și sigilate sub supravegherea membrilor acesteia și predate comisiei desemnate de noul Parlament, împreună cu documentele preluate de la comisiile anterioare, conform regulamentului de funcționare a comisiei.

(3) Comisia are dreptul de a accesa oricare dintre documentele din arhiva preluată de la comisiile anterioare.

Art. 17. — Dispozițiile prezentei hotărâri se completează cu prevederile aplicabile din Regulamentul¹ Camerei Deputaților, din Regulamentul² Senatului, precum și din Regulamentul³ activităților comune ale Camerei Deputaților și Senatului, în măsura în care acestea din urmă nu contravin prevederilor prezentei hotărâri.

Art. 18. — În aplicarea prezentei hotărâri, comisia va elabora și va înainta spre aprobare birourilor permanente ale celor două Camere regulamentul propriu de organizare și funcționare.

¹ Aprobat prin Hotărârea Camerei Deputaților nr. 8/1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 50 din 25 februarie 1994 și republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 481 din 28 iunie 2016, cu modificările și completările ulterioare.

² Aprobat prin Hotărârea Senatului nr. 28/2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 948 din 25 octombrie 2005 și republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 72 din 25 ianuarie 2018.

³ Aprobat prin Hotărârea Parlamentului României nr. 4/1992, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 34 din 4 martie 1992 și republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 110 din 5 februarie 2018.

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC

— Prețuri pentru anul 2018 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	1.310	360	131
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	1.640		150
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	2.460		220
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	470		50
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	1.880		170
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	1.750		160
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	600		55
8.	Colecția Legislația României	500	130	
9.	Colecția Hotărâri ale Guvernului României	800		75

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC

— Prețuri pentru anul 2018 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	60	150	380	910	2.000	550	1.380	3.450	8.280	18.220
ExpertMO	100	250	630	1.510	3.320	1.000	2.500	6.250	15.000	33.000

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	70	180	450	1.080	2.380	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	120	300	750	1.800	3.960	1.200	3.000	7.500	18.000	39.600

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	70 lei/an
--	-----------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
 IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
 și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
 (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
 Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
 Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
 bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
 Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

